

Handläggare
Lisa Svensson
Telefon: 08-50829254**Till**
Kommunstyrelsen

Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas under kommunstyrelsen.
2. Instruktionen för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter godkänns (bilaga 1).
3. Sammanträdesarvode får betalas ut till ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter.
4. Ersättning för förlorad arbetsinkomst för ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter får betalas ut, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Rådets funktion ska utvärderas två år efter att rådet har inrättats.

Sammanfattning

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller. Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet och föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag för stadens utvecklingsarbete. Översynen har utförts genom att samla in synpunkter från stadens samrådsrepresentanter, både genom dialog på samråd samt genom skriftliga synpunkter.

Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras. Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter. Bedömningen är också att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd. Ledamöter för rådet föreslås ersättas med sammanträdesarvode samt ersättning för förlorad arbetsinkomst om de inte redan arvoderas av sin förening. Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska dess funktion utvärderas efter två år.

Bakgrund

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. I Stockholms stad bor och verkar människor från samtliga nationella minoriteter och staden har under flera år genomfört samråd med föreningar från samtliga minoritetsgrupper.

I lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk regleras rätten till delaktighet och inflytande. Av lagen framgår att förvaltningsmyndigheter, så som kommuner, ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor.

Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.

Staden har sedan 2018, i samband med att Kommunfullmäktige fattade beslut om *Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter*, haft en samrådsmodell som inneburit att kommunstyrelsen och ett antal fackförvaltningar genomfört samråd med utsedda samrådsrepresentanter från respektive minoritetsgrupp. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna, utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsavdelning.

Ärendet

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet. Det har ytterst syftat till att föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag i stadens utvecklingsarbete. Översynen har utförts genom att samla in synpunkter från stadens samrådsrepresentanter, både genom dialog på samråd och genom skriftliga synpunkter. Stadens samordnare för arbetet med nationella minoriteter på stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar har även inkommit med förslag på utveckling av samrådsstrukturen. Stadens arbete med delaktighet och inflytande inom andra uppdrag samt andra kommuners rådsstrukturer för nationella minoriteters rättigheter har också varit vägledande för det framtagna förslaget.

Synpunkterna som inkommit har pekat på att samråden varit många och inte tillräckligt koordinerade över staden. För flera minoritetsgrupper har det varit svårt att möjliggöra deltagande på samtliga samråd. Samtidigt som många samråd har genomförts har inflytandet över strategiska frågor inte upplevts tillräcklig. Det har inte utgått någon ersättning till samrådsrepresentanterna, vilket försvårat för representanter i ideella organisationer att delta på samtliga samråd som erbjudits. Stadsledningskontoret har inom ramen för översynen även jämfört andra kommuners rådsformer för nationella minoriteter. I Malmö har kommunstyrelsen ett råd för den nationella minoriteten romer och i Göteborg ett råd för nationella minoriteten romer och ett för den sverigefinska minoriteten.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras.

Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen.

Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Genom ett formellt råd under kommunstyrelsen ökar möjligheten till en strukturerad process där strategiska utvecklingsfrågor kan lyftas och tas omhand. Sammansättningen i rådet ska bidra till att de nationella minoriteternas olika perspektiv speglas.

Rådet ska verka som rådgivande organ i arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i Stockholms stad. Rådet ska ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för nationella minoriteters rättigheter, fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör nationella minoriteters rättigheter samt bevaka och följa upp frågor som påverkar nationella minoriteters rättigheter

och livssituation. Rådet fattar inga beslut och ärenden som rör enskild person får inte behandlas i rådet.

Det har tidigare inte funnits ett råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad och dess utformning har därför noga övervägts utifrån målgruppens förutsättningar och synpunkter, regelverk som staden behöver förhålla sig till samt stadens organisation. Bedömningen är att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd, såsom öppna samråd och samråd som rör enskilda minoritetsgrupper, barn och unga, verksamhets specifika frågor eller frågor som specifikt rör ett förvaltningsområde. Även konsultation i frågor som rör det samiska folket behöver omhändertas.

Ledamöter och ersättare i övriga råd under kommunstyrelsen har idag rätt till sammanträdesarvode för bevisat sammanträde. Sammanträdesarvode föreslås även betalas ut till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters sammanträden.

Vidare föreslås ersättning betalas för förlorad arbetsinkomst. Förtroendevalda enligt kommunallagens definition har i dag möjlighet att ansöka om ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt stadens regler om arvoden för kommunala förtroendeuppdrag. Ledamöter och ersättare i stadens olika råd omfattas inte av den definitionen. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utges dock även till kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige (dnr KS 2022/1330). Dessa regler föreslås utvidgas till att även omfatta ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. På samma sätt som för Kommunstyrelsen råd för funktionshinderfrågor utgår inte ersättning för förlorad arbetsinkomst till ledamot i kommunstyrelsen råd för nationella minoriteters rättigheter som är anställd i eller annars får ersättning av den organisation som är representerad i rådet. Den ersättning som ledamoten erhåller från organisationen måste anses omfatta uppdraget att representera organisationen i rådet.

Vad gäller formerna för utbetalning av ersättning i övrigt bör de regler som gäller för stadens förtroendevalda även gälla för ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Dessa regler innebär bl.a. att ersättningen ska motsvara faktiskt förlust av arbetsinkomst och att den sökande måste kunna visa upp lönespecifikation eller intyg från arbetsgivaren där löneavdraget framgår.

Syftet med att möjliggöra ersättning för förlorad arbetsinkomst är att förutsättningarna för att rekrytera ledamöter och ersättare till

kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter ska öka.

Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska staden, i samråd med rådets ledamöter, utvärdera dess funktion efter två år.

För detaljerade uppgifter om kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters ansvarsområde hänvisas till *Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter* (bilaga 1).

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen samt i övrigt besluta i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Jonas Lauri
Avdelningschef

Bilagor

1. Bilaga 1 – Instruktion Råd för nationella minoriteters rättigheter.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Stadsdirektör	2023-11-24
Jonas Lauri, Avdelningschef	2023-11-23